

Libris **CONSTANTIN CUBLEȘAN**

Respect pentru oameni și cărți

POEZIA DE ZI ȘI NOAPTE

LIMES
2019

AXUL SPIRITUAL: TRADIȚIE-RELIGIE (Bartolomeu Valeriu Anania) ... 5	5
DE LA PROLETICULTISM LA EXISTENȚIALISM (A.E. Baconsky) 10	10
POET ÎN SPANIA (Eugen Barz)..... 15	15
COTIDIANUL METAFORIC (Andrei Bodiș) 19	19
TANDRĂ ȘI NOSTALGICĂ (Eta Boeriu) 23	23
POEMELE CREPUSCULULUI (Rodica Braga) 29	29
MELANCOLICĂ ȘI ELEGIACĂ (Olga Caba) 34	34
O MITOLOGIE A SATULUI (Doina Cetea) 38	38
SFERELE ȘARPE (Șerban Chelariu)..... 42	42
SENINĂTATEA ELEGIACULUI (Gabriel Chifu) 46	46
ORFISMUL TRĂIRILOR INTIME (Dumitru Chioaru)..... 50	50
SINGURĂTATEA ÎN LARGUL LUMII (Minerva Chira)..... 54	54
DIN SATUL PĂGÂNILOR (Ioan Cioba) 58	58
ÎNSINGURAREA – O CATEGORIE ESTETICĂ (Daniel Corbu)..... 61	61
POETIZÂND ÎN EXPECTATIVĂ (Ion Cristofor)..... 66	66
ÎNCHINARE LIMBII MATERNE (Nicolae Dabija)..... 70	70
POEZIA BANALULUI COTIDIAN (Victor Felea) 74	74
LUMINA AMARĂ (Petre Got)..... 79	79
ÎNGERUL VIEȚII ȘI AL MORȚII (Horia Gârbea)..... 83	83
POETUL UNEI NOI GENERAȚII (Eml Giurgiuca)..... 87	87
SUMBRU ȘI SENTIMENTAL (Romulus Guga) 93	93
PSALMII INOCENȚEI (Andrea H. Hedeș) 97	97
POET ÎN AUSTRALIA (Daniel Ioniță) 100	100
ULTIMUL MENESTREL (Negoiță Irimie) 104	104
ȘERPI ALBAȘTRI (Alexandru Jurcan) 110	110
UN MENESTREL (George Lesnea)..... 114	114
SUB SEMNUL MODERNISMULUI (Emil Manu)..... 119	119
DESCOPERIREA EXPRESIONISMULUI (Gabriela Melinescu)..... 123	123
POEME PE PATUL DE SPITAL (Gheorghe Mocuța)..... 129	129

POEMUL ÎN PROZĂ (Sânziana Mureșeanu) 132

ANATOMIA FAPTULUI BANAL (Irina Nechit)..... 135

POET ÎN SCANDINAVIA (Daniel Onaca) 139

POEME TAOISTE ȘI HAIKU (Mircea Petean) 143

LIRICA DE IDEI (Camil Petrescu)..... 147

POEZIA SENTIMENTALĂ ȘI INTELLECTUALĂ (Monica Pillat) 152

POEZIA UNUI REVOLTAT (Alexandru Sfârlea) 157

O COSMOGONIE (Nichita Stănescu) 161

POEZIA COTIDIANULUI (Petre Stoica)..... 166

CONFESIUNILE POETICE (Liviu Ioan Stoiciu)..... 171

REFLEXIV ȘI ELEGIAC (Eugen Suciuc)..... 175

PATRIOTICA ALTFEL (Aurel Șorobetea) 179

„EU ÎNFLORESC ÎN CÂNTEC” (Florica Ștefan) 183

GENERAȚIA AMÂNATĂ (Lucian Valea) 187

LINIȘTEA ESTE OBIECT PSIHIC (Alexandru Ovidiu Vintilă) 193

DEMONSTRAȚIA INTEGRALISTĂ (Ilarie Voronca) 196

ACTUALITATEA TRĂITĂ LIRIC (Lucian Vasiliu) 201

POEMELE TRISTELOR CONTEMPLĂRI (Iustinian Zegreanu) 205

MIGRAȚII. DESPRE CUVÂNT (Adrian Voica) 208

LIBRIS Respect pentru oamneni și cărți

AXUL SPIRITUAL: TRADIȚIE-RELIGIE

(Bartolomeu Valeriu Anania)

La reșezarea, printr-un act revoluționar, a istoriei naționale în adevărurile sale netrunchiate ideologic, într-un final de secol douăzeci, Clujul avea nevoie acută de un spirit puternic, director, menit a coagula în jurul ideii de credință creștină toate forțele intelectuale care au păstrat în ființialitatea lor lucrativă, tradiția orașului cultural, prin definiție, din totdeauna. N-a fost o întâmplare, așadar, că în fruntea Bisericii Ortodoxe a fost întronizat aici, ca arhiepiscop, Bartolomeu Valeriu Anania, un eminent teolog și un real poet, de vocație religioasă profundă, de respectuoasă notorietate și nu mai puțin de autentică autoritate. Era omul potrivit la locul potrivit. Căci și pentru el, Agora Transilvană a reprezentat cadrul propice în a-și putea desăvârși opera de creator devotat spiritului și faptei creștine. Aici și-a definitivat diortosirea integrală a *Bibliei*, fiind primul traducător în versuri (la noi) a tuturor pasajelor poetice ale *Scripturii*, dovedindu-se a fi un rafinat artizan al limbii române, după model eminescian și arghezian, deopotrivă. În tot ce a gândit, angajat și împlinit ca arhiereu se vede fibra vizionară a poetului. Un poet ce trebuie așezat firesc în paginile istoriei noastre literare alături de iluștrii poeți religioși moderni: Blaga, Voiculescu, Arghezi etc., până la Ioan Alexandru sau Daniel Turcea.

A debutat cu versuri în revista „Ortodoxia” (1935), făcându-și apoi prezența cu stihuri și studii teologice în publicații de aceeași factură: „Glasul Bisericii” și „Telegraful Român” (Sibiu), „Mitropolia Olteniei” (Craiova), „Candela Moldovei” (Iași) ș.a. Așa încât, în 1942, când a intrat în monahism, la Mănăstirea Antim din București, urcând apoi grabnic treptele ierarhice, fiind hirotonit ierodiacon, în același an, la Mănăstirea Polovraci, era deja un nume cunoscut ca scriitor (în 1938 i se reprezentase, în cadrul Teatrului Radiofonic, piesa *Jocul fulgilor*; în 1939 pe scena Ligii Culturale, piesa *La furcărie*; în 1940, la sala Studio a Teatrului Național,

poemul dramatic *Dochia*). După război, student la Medicina clujeană, se află în fruntea mișcării protestatare studentești, drept pentru care este urmărit de Poliție și, în cele din urmă (în 1958), condamnat la 25 ani de închisoare. Așa se explică și întârziatul său debut editorial, în 1976, cu volumul de versuri, *Istorie agripine* (Editura Cartea Românească) și *File de Acatist* (La Detroit, unde se afla deja cu însărcinări misionare).

Istorie agripine e o colecție de 14 poeme în manieră esopică, niște fabule cu pronunțat caracter moralizator, având substrat epic, anecdotic, în buna manieră argheziană („În vechimea Romei s-a-ntâmpat odată/ Frică-n cei puternici, răzmeriță-n gloată./ Sărăcimea țării, snop de trupuri zvelte./ La picioare-și puse scule și unelte./ Nemaivrând să lucre pentru cei ce-n pene-și/ Înfoiau cerbicea, grași, puțini și leneși./ Fără doar și poate, un astfel de joc/ Liniștea cetății o punea pe foc” etc. – *Prefață*). Mult mai interesant este însă volumul *File de acatist*, alcătuit din două ample poeme, construite în maniera canonică a imnologiei religioase, primul, *Illuminatul* („Imn și cronică și bocet”), închinat martirului național Ioan Valahul, săvârșit în chinuri, la 12 mai 1662, la Constantinopol, ca „mărturisitor al dreptei credințe” creștine. Cel de al doilea, *Luminătorul*, consacrat memoriei egumenului Avva Calinic, episcop al Noului Severin, „săvârșit cu pace și-n sărăcie la 11 aprilie 1868”, exaltat discurs encomiastic, având și el aceeași construcție acatistică, urmând ca atare forma prozodică fixă a unei specii incantorii practică liturgic. În aceeași manieră, dă la iveală, în 1992, poemul „în stil bizantin” (Ștefan Iloaie), *Imn Eminescului*, poem de slavă închinat poetului național, structurat simfonic, autorul practicând o polifonie a sonorităților versului ce urmează cadențe variate, simetrice, de o solemnitate gravă, maiestuoasă dar și, deopotrivă, o mlădiere doinită a verbului adorației, astfel încât ansamblul cânturilor (*Starea* alternând cu *Treapta*) să exalte un profil metaforizat al celui ce este „luminată stemă-n vecia unui neam”, având concentrarea definițiilor aforistice: „Cuceritor de spații, ne dărui pe pământ/ Uimirea de-a cuprinde o lume-ntr-un

cuvânt” sau: „Menit ai fost să scaperi un verb de foc prin oameni (...) Instanță-ți este vorba, condeiul tău, toiag” ș.a.

În acatistul *Illuminatul*, se poate desluși, fără a forța înțelesurile de sacralitate ale jertfitului Ioan Valahul, și *evocarea* propriilor suferințe, ispășite abuziv în temnițele comuniste, poemul dobândind astfel calitățile unei parafraze în actualitate a martiriului unui întreg popor aflat sub opresiunea cuceritorului: „Izbită, țara piere de năvălire turcă./ Ostașii Semilunei te prind și mi te mână./ Ascuns în pulberi albe, serafic drum te urcă –/ Nepământean și slobod, cu stelele de mână: // bucură-te rob al vieții pentru care lupti și sângeri/ bucură-te că din lanțuri cântă tâmbițe de îngeri/ bucură-te slăbiciune istovită-n Duhul Sfânt/ bucură-te poticnire dintru care morți învie/ bucură-te voinicie!/ bucură-te neputința inimii de-a fi ucisă/ bucură-te că vecia îți surâde-n temniți scrisă/ bucură-te că te mângâi cu cei slobozi laolaltă/ bucură-te năzuire către viața cealaltă/ bucură-te vrere'naltă/ bucură-te că-ți tresaltă/ Duhu-n minte/ bucură-te mucenice noule Ioane sfinte!”

Poezia laică – s-o numesc astfel – scrisă de Valeriu Anania are în substratul ei de profunzime o vibrantă și autentică emoție de mărturisire religioasă, cum nu se află la prea mulți dintre acei poeți pe care, de obicei, îi numim, religioși, și a căror operă se caracterizează printr-o rostire moralizator-dicactică, ilustrativă, în registrul tematic al mitologiei biblice. Volumul *Geneze* (1971) este întru totul reprezentativ pentru lirica meditativă („Poemul meu e-o toamnă cu aripi călătoare...”), cu tentă filosofică, înduhovnicită, viața de zi cu zi împlinindu-se, în melancolia sa, sub spectrul luminii și dramatic în umbra morții. E o poezie viguroasă totuși, cu deschidere, vizionară în felul ei, în perspectivă de universalitate și istoricitate, în sens arghezian, din când în când poetul rostindu-și verbul ca pe-o profesiune de credință:

*„E-atâta foame-n mine de-ntinderi și durată,
că mă strecor ca umbra în grota de-altădată,
adâncă și tăcută și vastă și severă
ca un ecou cu vocea rămasă-n altă eră (...)*

*Spre dorul meu de taină m-aș cățăra din unghii,
dar stânca nici cu-o iotă nu pot să mi-o înjunghii.
Alergă... Asud... Și iată peretele de var
ca vânătoarea scrisă-n cărbuni și chinovar.
Ca peste-o carte veche, uitată, plâng și gem;
e-ntâia mea icoană cu-ntâiul meu poem.
De mii de ori sub soare-ncercai să mi-o-ntfrip
pân'ce-i aflai adâncul liturgicului chip”*

(Umbra albă).

E denunțată adesea o teamă anume de înstrăinare a omului de sine, de însingurare în veac neprielnic, contemplarea naturii având substrat de falsă percepere apocaliptică a realității existențiale: „Toate iernile sunt albe,/ dar aceasta/ e cea mai neagră din toate./ Atât a nins peste cetate,/ că s-au astupat ușile,/ ferestrele,/ lucarnele,/ fumurile s-au înecat de-abușile,/ pe metereze au amuțit goarnele/ cu străjerii-nghețați în muștiuce.// Cin'să fugă? Și-ncotro s-apuce? (...) Marele frig/ e că-ntre oameni nu mai sunt poteci./ Cui să-i deschizi? Către cine să treci?/ Fiecare s-a ghemuit în sine./ La ora-n care strig/ furnicilor le e cald și bine” (*Marele viscol*).

Cu volumul *Anamneze* (1984) Vaeriu Anania coboară meditația înspre *facere*, în sens biblic, firește, poetizând ideile pure în contemplarea sufletului ca existență antepământească, după filosofia lui Platon („eu sunt memoria vecilor fecunzi”, declamă într-un loc). Biograficul își are partea lui tezigistă în metaforizarea poetică a sentimentelor, a asumării menirii creatoare („Miracolul e fapta mea cea bună ”), dar deschiderea religioasă a înțelesurilor ființării, a faptei, are forță și vigoare mărturisitoare a clipei celei de apoi a judecării, într-o viziune fabuloasă de proroc:

*„Văzui cândva un zvon de oseminte
fierbând la fața negrelor stihii.
Cum la-nviere numai se va ști.
Era o revărsare de morminte
și-un tremur viu și-un foc de vărsături.
Se desfăceau pecețile uitării.*

*Din răsărit, nevolnicele oase
urcau încet spre cuca cea de sus
și altele veneau dinspre apus,
întregi, ne-ntregi, pe jumătate roase,
și galbene și albe la un loc,
cu semne-n coaja doldora de carii,
cu pârția pe unde-au curs ghețarii,
cu ce-a rămas din trecerea prin foc”*

Anamneză (Văzui cândva...)

Ca în descântec, cu rezonanțe folclorice, sunt evocate vârstele copilăriei și chipul idealizat al mamei, în ciclul cu frumoase înclinații ludice, *Orele mamei*, împletind rostirea în grai oltenesc după rostuirea melodică a cânturilor specifice: „– Nani, pui de cuculeană,/ somnul deie-ți geană-n geană,/ lasă-ți visul să se culce/ lângă dor de maică dulce” (*Cântec de leagăn*). Poemele au gingășie ivită din inocența și puritatea reîntoarcerii în vârsta fragedei pruncii.

Reunită într-un masiv volum antologic, *Poeme* (Prefață de Petru Poantă. Cronologie de Ștefan Ioaie. Editura Polirom, Iași, 2010), creația lirică a lui Valeriu Anania atestă la superlativ „ora euharistică a literaturii române”, după expresia celui mai fidel exeget al operei acesuia, Aurel Sasu, ilustrând una din fațetele multiple ale cărturarului care a fost *Înaltul*, în rând cu marile conștiințe, din toate vremurile, ale înalților noștri ierarhi, poeți și făuritori de rostire românească.

DE LA PROLET CULTISM LA EXISTENȚIALISM

(E. Baconsky)

Respect pentru oameni și cărți

Destinul scriitoricesc al lui A. E. Baconsky este unul dintre cele mai ciudate (aș putea spune chiar: stranii) din literatura română de după cel de al doilea război mondial. Traectoria sa de la avangardă la proletcult, apoi la un soi de evazionism într-o poezie de meditație și reflexivitate angoasată, pricinuită de șocul cunoașterii unei lumi alienate a occidentului, este pe cât de spectaculoasă pe atât de dramatică. A fost un om al contrastelor și al paradoxurilor întreținute cu abilitate de strateg doctrinar al fațadelor, într-o cultură (societate) constrânsă dogmatic de o ideologie partinică brutală, comunistă. Afișând, ca prezență publică, o ținută aristocratică, aproape că nu puteai crede că este autorul *baladei lăptarului din Feleac*, cucerind lauri pentru o poezie propagandistică (a debutat în 1950 cu volumul *Poezii*, o lirică socială, militantă, obținând în 1954 Premiul de Stat pentru volumul *Cântece de zi și noapte*, cu o tematică *angajată*) de care se va dezice fulminant în plenul Congresului Scriitorilor din 1956, optând fățiș pentru criteriul estetic în artă, ceea ce a echivat, în aprecierea forurilor conducătoare ale breslei (ale statului), cu o autentică deviere de la programul ideologic de educare și formare a omului nou, a noului intelectual. N-a putut supraviețui însă fără a strecura, insinuant, în versuri elemente dintr-un limbaj plat, de rutină, lozincard („Măsura acestor zile n-o cunoști./ Îți trebuie oțel să pleci la luptă./ Altfel se poate să rămâi de oști/ Și obosit s-adormi cu lancea ruptă” – *Artă poetică*). A imprimat revistei pe care o conducea la Cluj („Steaua”) o orientare deschisă în promovarea valorilor clasice și interbelice, puțin agreate în epocă, și deopotrivă o apropiere de literatura mare universală, contemporană (A tradus din poezia unor Qasimodo, Lundkvist, Semprun, Sandburg, Elytis ș.a., realizând în 1972 o masivă *Panoramă a poeziei universale*, socotită pe drept cuvânt, la vremea aceea, ca o adevărată provocare la

Libris
Respect pentru oamenii și cărți

cunoașterea liberă a creației fără *frontiere*). A cultivat în spațiul autohton o lirică „intimistă”, cu amplă și rafinată melodicitate a versului, mimând tehnica pastelului în evocarea naturii, a anotimpurilor și mai ales a scurgerii implacabile a timpului cosmic:

„Aripa străvezie a vântului de mai
Lin se mlădie-n aer și leagănă-n lumină
Aceste flori și ziua pe care-o așteptai
Din cerurile vaste, ușoară, să revină.
De-acum e primăvara aproape de sfârșit
Și trec petale albe-n văzduh, ca primii fluturi,
Dar fiecare iarnă prin care-ai rătăcit
Îți lasă-n piept o floare pe care n-ai s-o scuturi (...)
Zbor de petale albe – când rătăcind pe drum,
În legănate ramuri îmi deslușesc destimul”
(*Legănare de ramuri în mai*).

Cu volumele *Fiul risipitor* (1964), de fapt o altă altitudine în rostirea poetică se anunțase încă din volumul *Fluxul memoriei* (1957) dar mai ales cu *Cadavre în vid* (1969) și *Corabia lui Sebastian* (1978), poezia lui A. E. Baconsky dobândește un fior tragic, marcat de revelația deșertăciunii existențiale, spectral apocaliptice: „Doamne al tuturor stăpânirilor, îngăduie/ să ne punem singuri cătușe căci nimeni/ nu mai vrea să știe de noi și nu ne mai vrea/ drept supuși... iată e foarte târziu,/ iată o mie de bufnițe cu ochii albaștri-ntunecați,/ cineva plânge sau poate murmură o apă freatică/ nu prea adânc undeva și parcă bat tobele/ unor execuții himerice... fără morți/ fără victime fără călăi... măsura timpului/ o dă o ruină dar timpul nu se măsoară/ timpul trece în ochii supraetajați/ care nu se închid niciodată... în sine însuși/ curgând se întoarce mereu... și noi magnifici/ înalți și singuri lungi și singuri albaștri și singuri/ în acest foarte târziu cântând gutural/ dezacordatul pustiul cântec de insomnie” (*Cosmopolis*).

A.E. Baconsky e poetul care a marcat epoca, emblematic, asumându-și toate incongruențele atitudinale fățișe sau obscure, pe care le-au trăit creatorii generației sale (în fond, toate generațiile de

după război), simțindu-se însă mereu independent și liber în a-și exprima propriile emoții, propriile cugetări, pentru ca în final să-și poată justifica, blagian, creația:

*„N-am otrăvit pe nimeni și n-am ucis și n-am
lovit cu piatra păsări nici flori multicolore,
nici ploile de toamnă pe care le purtam
prin câmpuri ca păstorii tăcuți și buni.*

Nici hore

*de volbură, de pulberi, de frunze n-am rotit
prin sufletele voastre sau pe deasupra țării,
ci-asemena unui viscol de noapte-am rătăcit
și-am troienit zadarnic cărările durerii (...)*

*Cânt pe claviatura genealogiei tale,
și-n propriul meu cântec îmi caut adăpost”*

(Către cititor).

După decembrie 1989 a fost contestat de către unii critici *frondeuri*, semnificativ, alături de Marin Preda, Nichita Stănescu, George Călinescu ș.a., denunțându-i o posibilă duplicitate în relațiile cu stăpânirea. A rămas însă, în conștiința cititorilor, ca un clasic al literaturii neangajate din acea perioadă și ampla antologie, reprezentativă, realizată de Diana Câmpan, una din vocile critice de suprafață ale generației tinere, probează cu prisosință acest fapt: *O sută și una de poezii* (Antologie de versuri, prefață și selecție de repere critice de Diana Câmpan. Editura Academiei Române, București, 2016). Pentru autoarea studiului introductiv (*Pragurile poeticului în lirica lui A. E. Baconsky*), creația scriitorului („un scriitor caz”) se dezvoltă în trei trepte de evoluție, marcând destinul unui autor „evadat din șabloane, un poet emancipat din orice prizonierat în canon, jucându-și reflexivitatea artistică pe multiple planuri, de la poezie și proză, până la memorialistica de călătorie, eseistică, istoria și teoria artei, teoria literară și filosofia culturii”.

Cu poemele din volumul *Fluxul memoriei*, A. E. Baconsky devine mai melancolic, mai confesiv, evocator, refugiindu-se cumva, fără discreție, într-o atmosferă autumnală a unei naturi ce

pare mai degrabă *inventată* de poetul însuși: „Mă uit la vânt și nu-l văd./ Mă uit îndelung și nu-l văd./ Văd doar arborii cum se clatină/
Și frunzele cum aleargă prin iarbă.// Mă uit la timp și nu-l văd./ Mă uit îndelung și nu-l văd – /Văd doar copiii cum cresc/ Și oamenii cum încărunțesc și se-upleacă” (**Vântul**). Astfel se implică în această contemplare a firii, a peisajului, însăși biografia sa dramatică: „Din câte se-ntâmplară nu pot să uit nimic./ Chiar dacă ochiul palid al lunii mă îmbie;/ Ca arborii din iarna cețoasă mă ridic/
Și-mi scutur amintirea – zăpada mea târzie (...) Dormiți în suflet, glasuri de demult./ Imagini dureroase, dormiți ca-ntemplul mării/
Epavele de fosfor. Nu vreau să le ascult./ Sus pe covertă-mi place s-ascult corăbierii./ Dormiți în suflet, amintiri./ Cum dorm în scoici marine furtuni și naufragii, –/ Tu, vânt de privară ce-n pieptul meu respiri./ Adu-mi din codri frunza ce stăpânește fagii./ Adu-mi albastrul clopot al apelor ce cresc/ Și șoaptele din ierburi și tremurul luminii./ Și-apoi cândva-ntr-o noapte neștiută/ Dă-mi somnul alb pe care-l poartă crinii” (*Fluxul memmoriei*).

Poezia de dragoste caligrafiază cu eleganță tablouri de intimitate, de parcă ar picta, în manieră cvasi-renascentistă, nuduri ale unor ființe iubite, ireale: „Doarme în liniștea câmpului goală,/ Întinsă, ușor aplecată pe umărul drept –/ Ghiociei se-nalță lipindu-și urechea de sâni/ Ca să-i asculte cântecul inmii (...) Și câmpul clocotește de sevele tinere./ De sevele tinere, de sevele tinere cântă pâraiele./ Și plantele cresc în jurul ei noaptea/ Înflorate de atingerea pulpelor goale” (*Nud de primăvară*).

Se pasionează de lungi călătorii, emoția cunoașterii altori universuri, altor realități se translează în versuri exuberante („Toate poemele pe care le scriu/ Sunt cântece de drumeție” – *Preludiu*), până în clipa în care lumea îi apare dintr-odată transfigurată în ruina decăderii civilizației umane:

„plutim înainte
cu toate pânzele-n vânt – nici un șoarece
n-a părăsit vasul. Noaptea o-ntâmpinăm
cu o muzică albă, muzică de ospiciu, de var,

*cu toate că plângerile ce se aud uneori
transpar cu pete roșii de rugină și frații
nu se mai știu între ei (...)
ne simțim copleșiți de cei ce râvnesc
bogățiile noastre deși trăiesc printre noi – am dori uneori
să ne întoarcem la vechea noastră singurătate,
la cenușa părinților – dar drumurile acestea
nu mai pot duce-napoi – drumul
e fără drum – nu ne rămâne decât orizontul
rotund, cercuri concentrice, ziduri aeriene
de temniță”*

(Sebastian Brant).

E de-acum o criză a conștiinței, în fața unui „univers vidat de sensuri umane” (Mircea Braga) pe care nici nu ține s-o depășească, lăsându-se purtat într-o fatală derivă a existenței ce-i pricinuește un spleen al derizoriului, pe care îl simte totuși ca o presiune ființială eșuată în paradisul artificial al civilizației occidentale, care-i apare ca un spectacol grotesc, crepuscular. Soluția posibilei salvări totuși, o află în asumarea condiției omului religios, doritor al liniștii despre care îi vorbesc tainele biblice: „Doamne, aș vrea să plâng, dar nu mai/ am nici un râu pe-ale cărui maluri/ să-mi pot aminti de Sion. Și Babilonul/ e-n mine și mulțimea de robi/ îmi întinde cătușele predestinate și râde, râde.../ istoria, vechile mituri, capul de lup, Doamne,/ simt umbra ta mare deasupra pământului meu/ simt în scheletul pe care-mi port trupul,/ oasele risipite pe câmpuri de înaintașii apocrifi,/ simt că timpul meu îl măsoară clepsidre/ însângerate și false... ochii mei reci și pustii.../ Doamne, istoria... Doamne, ia de la mine/ destinul acesta – și dacă nu-mi poți hărăzi altă soartă,/ dă-mi o moarte înaltă, cotropitoare, sălbatecă,/ mai mare decât viața dușmanilor mei” (*Psalms negru*).

Profilul poetic al lui A. E. Baconsky nu seamănă cu nici un altul în epocă, impunând singular un destin creator de profet vizionar, în manieră programat apocrifă, contestat și aclamat deopotrivă, în tumultul bătăliilor temerare pentru dreptul la exprimare independentă, ale tuturor generațiilor ce-i succed.